

Goede voornemens

December is de maand van positieve energie. We steken een paar extra lichtjes aan, liefst verstoppt in een boom. We omringen ons tijdens de feestdagen met de liefdevolle energie van mensen die dicht bij ons staan. Terwijl dit zeker niet voor iedereen geldt – het aantal echtscheidingen piekt niet voor niets direct na de feestdagen – zijn de meeste mensen blij met de positieve energie in deze dagen. We hopen daarbij op duurzame energie, zodat we ook volgend jaar weer samen terug en vooruit kunnen kijken.

Dit verschilt niet veel van de start van het nieuwe kabinet. Een beetje ongemakkelijk in het begin, maar vooral blij met de kans te kunnen

regeren en de wens de rit uit te zitten. En met veel grote ambities en mooie belofes. Bijvoorbeeld op het gebied van duurzame energie. Want de positieve energie van vrienden en familie kan ons hart verwarmen, maar houdt de lichtjes in de kerstboom niet brandend. Daarvoor hebben we andere vormen van energie nodig. Liever dan de grote elektriciteitscentrales wensen veel mensen een inzet op kleinschalige energieopwekking. Zodat we net als tijdens de kerst de opgewekte energie kunnen delen in een klein netwerk, met de mensen die ons letterlijk nabij staan.

Wordt 2013 dan het jaar waarin we de slag naar duurzaamheid maken? Zo snel zal het waarschijnlijk niet gaan.

Het kabinet-Rutte II zet in zijn ambitie voor een duurzame energiehuishouding enerzijds in op grootschalige opwekking via wind op zee. Hiervoor moet de landelijke netbeheerder stevig investeren in zijn netwerkcapaciteit. De regels voor de productie, levering en het transport van elektriciteit en de vergoedingen die hiervoor in rekening mogen worden gebracht zijn in Nederland grotendeels vastgelegd in de Elektriciteitswet 1998. Deze is recent, na een wetgevingstraject van 2,5 jaar, gewijzigd om te voldoen aan de eisen die Europa stelt aan de interne energiemarkt middels de Derde Energierichtlijn. Daar netbeheerders in Nederland een door de overheid in stand gehouden monopoliepositie hebben en er tegelijkertijd een open Europese energiemarkt wordt nagestreefd, is deze wet een behoorlijk instituut geworden. Dit instituut staat vier soorten elektriciteitsnetwerken toe, nationale en regionale netten enerzijds en een gesloten distributiesysteem en een directe lijn anderzijds. De nationale en regionale netten mogen volgens Nederlandse wetgeving alleen eigendom zijn van overheden en bovendien moet het

MARTIJN OOMS

Redacteur ESB

m.ooms@sdu.nl

beheer ervan voldoen aan een scala aan Europese eisen. De overige twee netten hoeven qua beheer aan minder Europese regels te voldoen, maar mogen van Brussel niet aan huishoudens leveren. Gelukkig is er in de meest recente wijziging van de wet al rekening gehouden met het 'stopcontact op zee'. Rutte en Samsom hoeven hier geen grove hervormingen door te voeren en kunnen dus gewoon aanschuiven aan het kerstmaal.

Anderzijds zet de regering in op decentrale duurzame opwekking door kleine groepen particulieren. Deze vorm van samenwerking wordt middels een verlaagde energiebelasting gestimuleerd. De energiebelasting is geregeld in de Wet belastingen op milieugrondslag, welke

verder weinig invloed heeft op de elektriciteitsmarkt als geheel. Maar om de markt echt zijn werk te laten doen zouden de kleine groepen particulieren die aan decentrale opwekking en levering doen, natuurlijk een eigen plek moeten krijgen in het kader van de elektriciteitsmarkt, namelijk de Elektriciteitswet. VVD en PvdA stellen in hun regeringsverklaring dat zij "grote hervormingen en noodzakelijke doorbraken mogelijk maken" in de energiesector, maar ze blijven voorlopig binnen de instituties die deze sector vormgeven.

Onderzoek toont aan dat landen met sterke instituties een grotere economische groei en innovatiekracht hebben. Maar instituties kunnen ook verstikkend werken. Ze zijn dan meestal zeer complex en aanpassing leidt doorgaans tot veel maatschappelijke discussie. Met betrekking tot decentrale opwekking geldt dit zeker voor de energiesector. Rutte en Samsom lijken dit goed te beseffen en spelen op veilig. Zij steunen het voorstel van de SER om een breed gedragen energieakkoord te sluiten met alle stakeholders in de sector. De SER heeft zich aangeboden om als platform te dienen voor dit akkoord, wat zomer 2013 af zou moeten zijn. Samsom scoort een puntje met een verlaagde milieubelasting, en Ruites minister van Economische Zaken schuift later aan bij de SER om te onderhandelen over marktwerking in de energiesector. Op energiegebied dus geen groots knallend vuurwerk voor de politieke leiders maar gewoon veilig met een sterretje en een oliebol in de hand kijken hoe anderen al het moois de lucht in schieten.

Wat 2013 ons zal brengen? Misschien wel een ESB Energie Dossier. Hoe dan ook, ik hoop dat u uw energie zowel de komende feestdagen als daarna zult kunnen delen met de mensen die u dichtbij staan.